



P10_TA(2025)0090

Pārstrādāts ilgtermiņa budžets Savienībai mainīgā pasaulē

Eiropas Parlamenta 2025. gada 7. maija rezolūcija par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē (2024/2051(INI))

(C/2026/575)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 311., 312., 323. un 324. pantu,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam ⁽¹⁾, un kopīgās deklarācijas, par kurām šajā saistībā vienojās Parlaments, Padome un Komisija, un saistītās vienpusējās deklarācijas,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, *Euratom* ⁽²⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2023. gada 23. jūnija grozīto priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko groza Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2023)0331),
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ⁽³⁾ ("Iestāžu nolīgums"),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija) ⁽⁴⁾ (Finanšu regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai ⁽⁵⁾ ("Tiesiskuma nosacījumu regula"),
- ņemot vērā 2024. gada 27. februāra nostāju par projektu Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2023. gada 10. maija rezolūciju par pašu resursiem: jauns aizsākums ES finansēm, jauns aizsākums Eiropai ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā tā 2022. gada 15. decembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam uzlabošanu: noturīgs un jaunu problēmu risināšanai piemērots ES budžets ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra nostāju par projektu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 13. decembra Iestāžu kopīgo proklamāciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ⁽¹⁰⁾ un Komisijas 2021. gada 4. marta Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu (COM(2021)0102),

⁽¹⁾ OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

⁽²⁾ OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj>.

⁽³⁾ OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2020/1222/oj.

⁽⁴⁾ OV L, 2024/2509, 26.9.2024., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

⁽⁵⁾ OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>.

⁽⁶⁾ OV C, C/2024/6751, 26.11.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/6751/oj>.

⁽⁷⁾ OV C, C/2023/1067, 15.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1067/oj>.

⁽⁸⁾ OV C 177, 17.5.2023., 115. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 445, 29.10.2021., 240. lpp.

⁽¹⁰⁾ OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.

- ņemot vērā nolīgumu, kuru pieņēma Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences 15. sesijā (COP 15) Monreālā 2022. gada 19. decembrī (Kuņminas–Monreālas globālais biodaudzveidības satvars),
- ņemot vērā nolīgumu, kuru pieņēma UNFCCC Pušu konferences 21. sesijā (COP 21) Parīzē 2015. gada 12. decembrī (Parīzes nolīgums),
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus,
- ņemot vērā 2024. gada 30. oktobra ziņojumu “Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” (Drošāk kopā – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana)(ziņojums),
- ņemot vērā 2024. gada 9. septembra ziņojumu “The future of European competitiveness” (Eiropas konkurētspējas nākotne)(ziņojums),
- ņemot vērā stratēģiskā dialoga par ES lauksaimniecības nākotni 2024. gada 4. septembra ziņojumu “Kopīga perspektīva attiecībā uz lauksaimniecību un pārtiku Eiropā”,
- ņemot vērā 2024. gada 17. aprīļa ziņojumu “Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens” (Daudz vairāk nekā tirgus — ātrums, drošība, solidaritāte: vienotā tirgus iespēju palielināšana visu ES iedzīvotāju ilgtspējīgas nākotnes un labklājības vārdā) (ziņojums),
- ņemot vērā Augsta līmeņa darba grupas kohēzijas politikas nākotnes jautājumos 2024. gada 20. februāra ziņojumu “Forging a sustainable future together – Cohesion for a competitive and inclusive Europe” (Ilgtspējīgas nākotnes veidošana kopā: kohēzija konkurētspējīgai un iekļaujošai Eiropai),
- ņemot vērā Budapeštas deklarāciju par jauno Eiropas konkurētspējas kursu,
- ņemot vērā 2025. gada 26. marta kopīgo paziņojumu “Eiropas sagatavotības savienības stratēģija” (JOIN(2025) 0130),
- ņemot vērā 2025. gada 19. marta kopīgo balto grāmatu “Eiropas aizsardzības gatavība 2030” (JOIN(2025)0120),
- ņemot vērā Komisijas 2025. gada 7. marta paziņojumu “Sieviešu tiesību ceļvedis” (COM(2025)0097),
- ņemot vērā Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojumu “Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis” (COM(2025)0085),
- ņemot vērā Komisijas 2025. gada 19. februāra paziņojumu “Lauksaimniecība un pārtika – kādām tām būt?” (COM(2025)0075),
- ņemot vērā Komisijas 2025. gada 11. februāra paziņojumu “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu” (COM(2025)0046),
- ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumu “ES Konkurētspējas kompass” (COM(2025)0030),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 9. decembra paziņojumu “Ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošana. Rīcības plāns sociālajai ekonomikai” (COM(2021)0778),
- ņemot vērā Eiropadomes 2025. gada 20. marta, 2025. gada 6. marta un 2024. gada 19. decembra secinājumus,
- ņemot vērā 2024. gada 18. jūlija politiskās pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai 2024.–2029. gadam,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2024. gada 20. novembra atzinumu “ES budžets un teritoriāli pielāgota politika: priekšlikumi par jauniem izstrādes un īstenošanas mehānismiem daudzgadu finanšu shēmā laikposmam pēc 2027. gada” ⁽¹⁾),
- ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas, Attīstības komitejas, Budžeta kontroles komitejas, Ekonomikas un monetārās komitejas, Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas, Vides, klimata un pārtikas nekaitīguma komitejas, Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas, Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas, Transporta un tūrisma komitejas, Reģionālās attīstības komitejas, Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas, Kultūras un izglītības komitejas, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas, Konstitucionālo jautājumu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus,
- ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A10-0076/2025),

⁽¹⁾ OV C, C/2025/279, 24.1.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj>.

- A. tā kā saskaņā ar LESD 311. pantu Savienībai ir jānodrošina līdzekļi, kas vajadzīgi, lai tā sasniegtu savus mērķus un īstenotu savu politiku;
- B. tā kā Savienības budžets galvenokārt ir investīciju rīks, ar kuru var panākt apjomradītus ietaupījumus, kas nav sasniedzami dalībvalstu līmenī, un nodrošināt Eiropas sabiedriskos labumus, jo īpaši ar pārrobežu projektiem; tā kā visiem izdevumiem no Savienības budžeta ir jānodrošina Eiropas pievienotā vērtība un jāsniedz jūtami neto ieguvumi salīdzinājumā ar izdevumiem valsts vai vietējā līmenī, panākot reālus un ilgstošus rezultātus;
- C. tā kā izdevumi no Savienības budžeta, ja tie ir efektīvi mērķorientēti, saskaņoti ar Savienības politiskajām prioritātēm un labāk koordinēti ar izdevumiem valstu līmenī, palīdz izvairīties no vienotā tirgus sadrumstalotības, veicināt augšupējo konvergenci, mazināt nevienlīdzību un palielināt publisko investīciju vispārējo ietekmi; uzsver, ka publiskās investīcijas ir būtiskas kā privāto investīciju katalizators nozarēs, kurās tirgus viens pats nespēj nodrošināt vajadzīgās investīcijas;
- D. tā kā pēc Covid-19 pandēmijas izveidotais atveseļošanas instruments *NextGenerationEU* (NGEU) nodrošināja ievērojamu papildu investīciju spēju 750 miljardu EUR apmērā 2018. gada cenās — papildus Savienības budžetam, ko veido 1,1 % no ES27 nacionālā kopienākuma (NKI) —, veicinot ātru atveseļošanu un atgriešanos pie izaugsmes un atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos; tā kā vairs nebūs pieejams laikposmā pēc 2027. gada;
- E. tā kā 2022. gadā dalībvalstis valsts atbalstam tērēja vidēji 1,4 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), kas ir ievērojami vairāk nekā to ieguldījums Savienības budžetā, un vairāk nekā puse no šā atbalsta nebija saistīta ar krīzēm;
- F. tā kā ar NGEU un SURE shēmas aizdevumiem papildinātajam Savienības budžetam ir bijusi būtiska nozīme Covid-19 krīzes ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanā un reaģēšanā uz sekām, ko radījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu; tā kā Savienības budžeta apjoms, struktūra un noteikumi joprojām ir nepietiekami, lai pilnībā īstenotu savu lomu, proti, pielāgotos mainīgajām izdevumu vajadzībām, novērstu satricinājumus, reaģētu uz krīzēm un praktiski īstenotu solidaritātes principu, un dotu iespēju Savienībai īstenot Līgumos noteiktos mērķus;
- G. tā kā iedzīvotāji no Savienības un tās budžeta pamatoti sagaida ko vairāk, tostarp to, ka tie ātri un efektīvi reaģēs uz mainīgajām vajadzībām un sniegs viņiem nepieciešamo atbalstu, jo īpaši krīzes situācijās;
- H. tā kā kopš pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) pieņemšanas ir ievērojami mainījušies politiskais, ekonomiskais un sociālais konteksts, saasinot Savienības pamatā esošās strukturālās problēmas un radot nepieciešamību 2024. gadā būtiski pārskatīt DFS;
- I. tā kā konteksts, kādā Komisija sagatavos savus priekšlikumus par DFS laikposmam pēc 2027. gada, ir ļoti sarežģīts, jo ierastā globālā un ģeopolitiskā kārtība strauji un radikāli mainās, Savienības tuvākajās kaimiņvalstīs atkal norisinās plaša mēroga karadarbība, valda problemātiska ekonomiskā un sociālā situācija, kā arī saasinās klimata un bioloģiskās daudzveidības krīze; tā kā Komisija ir skaidri norādījusi, ka *status quo* nav risinājums un būs attiecīgi jāmaina Savienības budžets;
- J. tā kā ASV administrācija ir nolēmusi atteikties no valsts pēckara globālās lomas, proti, miera un drošības garantēšanas, globālās pārvaldības vadības uz noteikumiem balstītā daudzpusējā starptautiskajā kārtībā un būtiskas attīstības un humānās palīdzības sniegšanas tiem pasaules iedzīvotājiem, kam tā visvairāk nepieciešama; tā kā tādēļ Savienībai būs jārikojas, lai aizpildītu daļu no tukšuma, ko ASV, šķiet, atstās, un tas radīs papildu prasības budžetam;
- K. tā kā Savienība ir apņēmusies veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai vēlākais līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti un aizsargātu dabu, kā arī pavērstu pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības zudumu; tā kā šā mērķa sasniegšanai ieviestā politikas satvara īstenošanai būs vajadzīgas ievērojamas investīcijas; tā kā Savienības budžetam būs jāuzņemas būtiska loma šo investīciju nodrošināšanā un stimulēšanā;
- L. tā kā, lai kompensētu budžeta nepilnības, ir ieviesti daudzi aprisinājumi, kas ir padarījuši budžetu nepārredzamāku, liedzot sabiedrībai informāciju par ES izdevumu pašreizējo apjomu, vājinot ilgtermiņa paredzamību, kas budžetam būtu jāsniedz, un pārkāpjot ne tikai budžeta vienotības principu, bet arī mazinot Parlamenta kā likumdevēja un budžeta izpildes apstiprinātājiestādes lomu un funkcijas izpildvaras saukšanai pie atbildības,
- M. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā cilvēka cieņas respektēšana, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības; tā kā šo vērtību pārkāpumi grauj Savienības kohēziju, mazina visu Savienības iedzīvotāju tiesības un vājina dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos,

1. uzstāj, ka strauji mainīgajā pasaulē, kurā cilvēki pamatoti sagaida vairāk no Savienības un tās budžeta un kurā Savienība saskaras ar arvien lielāku krīžu skaitu, nākamajai DFS ir jāpiešķir lielāki resursi salīdzinājumā ar 2021.–2027. gada periodu, atsakoties no vēsturiski ierobežojošā, pašnoteiktā līmeņa, proti, 1 % no NKI;
2. uzsver, ka nākamajā DFS galvenā uzmanība ir jāpievērš Eiropas sabiedrisko labumu finansēšanai ar jūtamu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar valstu izdevumiem; uzsver, ka ir jāuzlabo sinerģija un labāka koordinācija starp Savienības un valstu izdevumiem; uzsver, ka ar izdevumiem būs jārisina būtiskas problēmas, piemēram, liela mēroga karadarbības atsākšanās Savienības tuvākajās kaimiņvalstīs, problemātiska ekonomiskā un sociālā situācija, konkurētspējas plaša un klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzes saasināšanās;
3. uzskata, ka dalītas pārvaldības izdevumiem pēc 2027. gada nevar piemērot Komisijas paredzēto pieeju “viens valsts plāns katrai dalībvalstij”, kas pamatojas uz Atveseļošanas un noturības mehānisma modeli; uzsver, ka, izstrādājot dalītās pārvaldības izdevumus nākamajā DFS, ir pilnībā jāaizsargā Parlamenta kā likumdevēja, budžeta lēmējstādes un budžeta izpildes apstiprinātājiestādes loma un tie ir jāizstrādā un jāīsteno ciešā sadarbībā ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām;
4. aicina nākamajā DFS turpināt atbalstīt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, lai palīdzētu palielināt Savienības kopību, padziļināt vienoto tirgu, veicināt konvergenci un samazināt nevienlīdzību, nabadzību un sociālo atstumtību;
5. uzskata, ka Komisijas iecerētā ideja par visaptverošu konkurētspējas fondu, kas apvienotu pašreizējās programmas, neatbilst paredzētajam mērķim; uzsver, ka tā vietā fondam vajadzētu būt jaunam instrumentam, kas izmanto finansēšanas rīku kopumu, ņemot vērā *InvestEU* un Inovāciju fonda gūto pieredzi, un papildina esošās, ļoti sekmīgās programmas;
6. uzsver — jo īpaši ņemot vērā to, ka ASV ir atteikusies no pasaules miera un drošības garanta lomas, ir skaidrs, ka ir jāvirzās uz patiesu aizsardzības savienību, nākamajā DFS atbalstot visaptverošu drošības pieeju un palielinot attiecīgās investīcijas; uzsver, ka aizsardzības izdevumi nedrīkst notikt uz Savienības ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas ilgtermiņa investīciju rēķina vai izraisīt to samazināšanos;
7. prasa patiesi vienkāršot noteikumus galasaņēmējiem, izvairoties no programmām, kuru mērķi pārklājas, nevienādiem atbilstības kritērijiem un atšķirīgiem noteikumiem, kas reglamentē horizontālos aspektus; uzsver, ka vienkāršošana nevar nozīmēt lielāku rīcības brīvību Komisijai bez nepieciešamajām līdzsvara un atsvāra sistēmām, tādēļ tā ir jāpanāk, pilnībā ievērojot Līgumos paredzēto institucionālo līdzsvaru;
8. stingri prasa nākamajā DFS iestrādāt lielākas spējas reaģēt uz krīzi un katrā izdevumu kategorijā paredzēt pietiekamas rezerves; uzsver, ka līdztekus investīciju paredzamībai izdevumu programmām būtu jāsaģlabā ievērojama iekļauta elastības rezerve, līdzekļus konkrētiem politikas mērķiem piešķirot pēc budžeta lēmēj institūcijas lēmuma; uzsver, ka humānās palīdzības elastīgums būtu jānorobežo; uzskata, ka DFS laikposmam pēc 2027. gada būtu jāiekļauj divi īpaši instrumenti — viens, kas paredzēts solidaritātes nodrošināšanai dabas katastrofu gadījumā, un otrs — universālai reaģēšanai krīzes situācijās;
9. uzsver, ka atbilstība Savienības vērtībām un pamattiesībām ir būtisks priekšnoteikums, lai piekļūtu ES līdzekļiem; uzstāj, ka Savienības budžets ir jāaizsargā pret ļaunprātīgu izmantošanu, krāpšanu un tiesiskuma principa pārkāpumiem, un prasa Savienības budžetā pēc 2027. gada paredzēt ciešāku saikni ar tiesiskumu;
10. uzsver, ka NGEU aizņēmumu atmaksa nedrīkst apdraudēt ES politikas virzienu un prioritāšu finansēšanu; tādēļ uzsver, ka visas izmaksas, kas saistītas ar aizņēmumiem, kuri nodrošināti no Savienības budžeta vai budžeta ieņēmumu rezervēm, turpmākajā DFS struktūrā ir jāaplūko atsevišķi no ES programmām paredzētajām apropriācijām;
11. aicina Padomi steidzamības kārtā pieņemt jaunus pašu resursus, lai nodrošinātu NGEU aizņēmumu ilgtspējīgu atmaksu; uzsver, ka jauni patiesi pašu resursi — papildus Iestāžu nolīgumā minētajiem — ir būtiski, lai nodrošinātu Savienības lielākās izdevumu vajadzības; uzskata, ka būtu jāizpēta visi instrumenti un rīki, lai nodrošinātu Savienībai nepieciešamos resursus, un šajā sakarībā uzskata, ka kopīgi aizņēmumi ir dzīvotspējīgs risinājums, lai nodrošinātu, ka Savienībai ir pietiekami resursi, lai reaģētu uz akūtām Savienības mēroga krīzēm, piemēram, pašreizējo krīzi drošības un aizsardzības jomā;

12. pauž gatavību konstruktīvi sadarboties ar Padomi un Komisiju, lai izstrādātu ilgtermiņa budžetu, kas atbilst Savienības vajadzībām; uzsver, ka DFS laikposmam pēc 2027. gada netiek izstrādāta ierastā situācijā, un nopietni uztver savu Līgumā noteikto institucionālo lomu; uzstāj, ka apstiprinās tikai tādu ilgtermiņa budžetu, kas atbilst Savienības mērķim mainīgajā pasaulē, un aicina ātri pieņemt DFS, lai nodrošinātu izdevumu programmu savlaicīgu īstenošanu no 2028. gada 1. janvāra;

Ilgtermiņa budžets ar atjauninātu izdevumu koncentrāciju

13. uzskata, ka, ņemot vērā Savienības strukturālās problēmas, DFS laikposmam pēc 2027. gada būtu jāpielāgo izdevumu koncentrācija, lai nodrošinātu, ka Savienība var sasniegt savus turpmāk izklāstītos stratēģiskos politikas mērķus;

Konkurētspēja, stratēģiskā autonomija, sociālā, ekonomiskā un teritoriālā kohēzija un noturība

14. pauž pārliecību, ka konkurētspējas veicināšana, ekonomikas dekarbonizācija un Savienības inovācijas spēju uzlabošana ir galvenās prioritātes DFS laikposmam pēc 2027. gada un ir būtiskas, lai nodrošinātu ilgtermiņa ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturīgāku ekonomiku un sabiedrību;
15. uzskata, ka Savienībai ir jāizstrādā konkurētspējas satvars saskaņā ar savām vērtībām un politiskajiem mērķiem un ka tādēļ konkurētspējai ir jāsekmē ne tikai ekonomikas izaugsme, bet arī sociālā, ekonomiskā un teritoriālā kohēzija un vides ilgtspēja, kā uzsvērts gan *Draghi*, gan *Letta* ziņojumā;
16. uzsver, ka saskaņā ar un ziņojumiem Eiropas ekonomikas un sociālais modelis ir pakļauts intensīvai spriedzei un produktivitātes, konkurētspējas un prasmju trūkums attiecīgi ietekmē darbvietu kvalitāti un eiropiešu dzīves līmeni, ņemot vērā, ka viņi jau tagad saskaras ar augstām mājokļu, enerģijas un pārtikas cenām; pauž bažas par to, ka darba iespēju trūkums un augstā dzīves dārdzība palielina risku, ka no Eiropas emigrēs intelektuālais darbaspēks;
17. norāda, ka prognozē, ka laikposmā no 2025. līdz 2030. gadam trūkstošo investīciju apjoms inovācijā un infrastruktūrā veidos 750–800 miljardus EUR gadā; uzsver, ka Savienības budžetam ir jāspēlē būtiska loma, taču tas nespēj šo trūkumu segt viens, un ka lielākai daļai centieniem būs jānāk no privātā sektora, turklāt norāda, ka ir jāizmanto publisko un privāto investīciju sinerģija, jo īpaši vienkāršojot un saskaņojot ES investīciju struktūru;
18. uzsver, ka Savienības budžets ir rūpīgi jāsaskaņo ar valstu izdevumiem, lai nodrošinātu papildināmību, un jāizstrādā tā, lai ar to varētu efektīvi mazināt risku, mobilizēt un piesaistīt privātās investīcijas, ļaujot jaunuzņēmumiem un MVU vieglāk piekļūt finansējumam; tādēļ aicina nākamajā DFS ievērojami pastiprināt tādas programmas kā, kas nodrošina papildināmību un ievēro uz tirgu balstītu un no pieprasījuma izrietošu pieeju; atzīst, ka finanšu instrumenti un budžeta garantijas ir veids, kā efektīvi izmantot līdzekļus, lai sasniegtu kritiski svarīgus ES politikas mērķus, un aicina tos vēl vairāk vienkāršot;
19. stingri prasa darīt vairāk, lai maksimāli palielinātu Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupas lomu — ko tā pilda kopā ar citām starptautiskām un valstu finanšu iestādēm — aizdevumu piešķiršanā un riska mazināšanā tādās stratēģiskās politikas jomās kā klimats un pēdējā laikā drošības un aizsardzības projekti; prasa palielināt EIB grupas vēlmi uzņemties risku un centienus piesaistīt investīcijas, pamatojoties uz spēcīgu kapitāla pozīciju, un stiprināt investīciju partnerību, lai nodrošinātu, ka katrs Savienības līmenī iztērētais euro tiek izmantots pēc iespējas efektīvāk;
20. uzsver, ka finansējums pētniecībai un inovācijai, tostarp atbalsts fundamentāliem pētījumiem, būtu ievērojami jāpalielina, jākoncentrē uz Savienības stratēģiskajām prioritātēm un arī turpmāk jāparedz pēc izcilības principa un pēc nopelniem; uzskata, ka DFS un valsts līmenī vajadzētu būt pietiekamiem resursiem, lai finansētu visus augstas kvalitātes projektus visā inovācijas ciklā un līdz 2030. gadam sasniegtu mērķrādītāju par 3 % IKP atvēlēšanu pētniecībai un izstrādei;

21. uzsver, ka, pamatojoties uz pašreizējo Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, nākamajā DFS būtu jāiekļauj daudz lielāks un tieši pārvaldīts finansējums enerģētikai, transportam un digitālajai infrastruktūrai, prioritāti piešķirot pārrobežu savienojumiem un valstu savienojumiem ar Eiropas pievienoto vērtību; uzskata, ka šāda infrastruktūra ir absolūts priekšnoteikums, lai varētu sekmīgi padziļināt vienoto tirgu un palielināt Savienības noturību mainīgā ģeopolitiskā situācijā;
22. norāda, ka droša un stabila kosmosa nozare ir ļoti svarīga Savienības autonomijai un suverenitātei un tāpēc tajā ir jāveic ilgstošas investīcijas;
23. uzsver, ka konkurētspējīgāka, produktīvāka un sociāli iekļaujošāka ekonomika palīdz radīt kvalitatīvas un labi apmaksātas darbvietas, tādējādi uzlabojot cilvēku dzīves līmeni; uzsver, ka, izmantojot tādas programmas kā Eiropas Sociālais fonds+ un Erasmus+, Savienības budžetam var būt svarīga nozīme izglītības un apmācības sistēmu atbalstīšanā, sociālās iekļaušanas pastiprināšanā, darbaspēka pielāgošanās spējas palielināšanā ar pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides palīdzību un tādējādi cilvēku sagatavošanā nodarbinātībai modernā ekonomikā;
24. stingri prasa no Savienības budžeta arī turpmāk atbalstīt lielākās ekonomikas un darbvieta radīšanas nozares, kurās Savienība jau ir pasaules līdere, piemēram, tūrisms un kultūras un radošās nozares; uzsver, ka Savienības budžetā laikposmam pēc 2027. gada ir vajadzīgs īpašs finansējums tūrismam, tostarp, lai īstenotu ES ilgtspējīga tūrisma stratēģiju; norāda uz programmas "Radošā Eiropa" nozīmi Eiropas daudzveidības un konkurētspējas veicināšanā un dinamiskas sabiedrības atbalstīšanā;
25. uzsver, ka, lai konkurētu ar citiem nozīmīgiem pasaules mēroga dalībniekiem, Eiropas ekonomikai ir arī jāklūst konkurētspējīgāka un noturīgāka piedāvājuma ziņā, vairāk investējot Savienības atvērtajā stratēģiskajā autonomijā, šajā nolūkā uzlabojot rūpniecības politiku un koncentrējoties uz stratēģiskām nozarēm, resursefektivitāti un kritiski svarīgām tehnoloģijām, lai samazinātu atkarību no trešām valstīm;
26. uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš minēto, Komisijas iecerētā ideja par visaptverošu konkurētspējas fondu, kas apvienotu pašreizējās programmas, neatbilst paredzētajam mērķim; uzsver, ka tā vietā fondam vajadzētu būt jaunam instrumentam, kas izmanto finansēšanas rīku kopumu, ņemot vērā InvestEU un Inovāciju fonda gūto pieredzi; atgādina, ka saskaņā ar LESD 182. pantu Savienībai ir jāpieņem pētniecības pamatprogramma;
27. norāda, ka Komisijas paziņojumā par konkurētspējas kompasu Komisija apgalvo, ka būtu jāizveido jauns konkurētspējas koordinācijas rīks, lai labāk saskaņotu rūpniecības un pētniecības politiku un investīcijas ES un valstu līmenī; norāda, ka ierosinātais jaunais rīks ir paredzēts kā daļa no "jauna, vienkāršota vadības mehānisma", kura mērķis ir "stiprināt saikni starp vispārējo politikas koordināciju un ES budžetu"; uzstāj, ka Parlamentam ir jāuzņemas pilnīga lēmumu pieņemšanas loma abos mehānismos;
28. uzsver, ka pārtikas nodrošinājums ir būtisks stratēģiskās autonomijas elements un ka nākamajā DFS ir jāturpina atbalstīt Savienības lauksaimniecības un zivsaimniecības nozares, tostarp mazo un jauno lauksaimnieku un zvejnieku, konkurētspēja un noturība un jāpalīdz šīm nozarēm labāk aizsargāt klimatu un bioloģisko daudzveidību, kā arī jūras un okeānus; uzsver, ka modernai un vienkāršotai kopējai lauksaimniecības politikai ir izšķiroša nozīme produktivitātes palielināšanā ar tehniskā progresa palīdzību, kas nodrošina pietiekami augstu dzīves līmeni lauksaimniekiem, garantē pārtikas nodrošinājumu un veselīgas, kvalitatīvas un cenas ziņā pieejamas pārtikas ražošanu eiropiešiem, sekmē paaudžu maiņu un nodrošina lauku apvidu dzīvotspēju;
29. norāda, ka lauksaimniecības nozare ir īpaši neaizsargāta pret inflācijas satricinājumiem, kas ietekmē lauksaimnieku pirktspēju; prasa nākamajā DFS paredzēt lielāku un īpašu KLP budžetu, aizsargājot to no iespējamām samazinājumiem, lai saglabātu KLP integritāti un vienotību, kā arī tās pirmā un otrā pīlāra saskaņotību un savstarpējo saistību, un tādēļ iebilst pret ideju integrēt KLP vienā fondā katrai dalībvalstij; aicina vajadzības gadījumā izmantot īpašus papildu finansējuma avotus, tostarp ārpus KLP, lai pārvarētu dabas katastrofas un stimulētu lauksaimniekus un mežsaimniekus sniegt ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā, bioloģiskās daudzveidības atjaunošanā un dabas aizsardzībā, neveicot pasākumus, kas izraisītu ES lauksaimnieciskās ražošanas regresu;
30. uzsver, ka jaunās globālās problēmas, ar kurām saskaras ES lauksaimnieki, tostarp pašreizējā ģeopolitiskā situācija, klimata pārmaiņas un izejvielu cenu pieaugums, nozīmē, ka nākamajā KLP ir jāparedz stabils finanšu piešķirums; uzsver — lai risinātu šīs problēmas, ņemot vērā Covid-19 krīzes laikā gūto pieredzi, un lai izvairītos no atbalsta samazināšanas lauksaimniekiem, nākamajā DFS steidzami ir vajadzīgs lielāks KLP budžets, kas tiktu indeksēts atbilstoši inflācijai, veicot ikgadēju atkārtotu novērtēšanu; šajā sakarībā uzsver, ka tiešie maksājumi, kādi tie ir tagad, rada skaidru ES pievienoto vērtību un ar tiem būtu jāturpina stiprināt ienākumu drošību, ražošana un aizsardzība pret cenu svārstīgumu, mērķtiecīgāk atbalstot personas, kuras aktīvi nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu un

sabiedrisko labumu nodrošināšanu, vienlaikus ievērojot reālistiskus un līdzsvarotus ES vides un sociālos standartus; aicina taisnīgi un efektīvi sadalīt KLP atbalstu dalībvalstīs un starp tām; aicina turpināt un pastiprināt pasākumus, kas saglabā ražošanu neaizsargātās teritorijās un garantē lauku kopienu dzīvotspēju un publiskās infrastruktūras pietiekamību, jo īpaši attiecībā uz digitalizāciju un sevišķi izmantojot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, un no jauna iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības to pārvaldībā; uzsver, ka ir jāpalielina un jāreformē lauksaimniecības rezerve, lai efektīvi un ātri reaģētu uz turpmākām krīzēm, kas būs jārisina Eiropas lauksaimniecības nozarei, un jāizveido jauni instrumenti dabas, tirgus un sanitāro risku pārvaldībai, piemēram, ES pārapsūtināšanas sistēma, lai labāk mazinātu turpmāko krīžu sekas un nodrošinātu lielāku stabilitāti lauksaimniekiem; uzsver, ka ir jārod konkrēti risinājumi Austrumeiropas lauksaimniekiem, kurus visvairāk skar Krievijas kara pret Ukrainu kaskādveida ietekme, piemēram, augstās ražošanas resursu cenas, inflācija un tirgus traucējumi; mudina Komisiju turpināt veidot nepieciešamo finansiālo un tiesisko regulējumu pārtikas piegādes ķēdei, lai stiprinātu lauksaimnieku pozīcijas un labāk apkarotu negodīgu tirdzniecības praksi; aicina Komisiju atbalstīt ES lauksaimniekus, popularizējot agropārtikas produktus Savienībā un ārpus tās, izmantojot dinamisku un spēcīgāku ES popularizēšanas politiku; pauž nožēlu par to, ka pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanas laikā tika samazināts lauksaimniecības produktu popularizēšanas programmai paredzētais finansējums; uzsver, ka nākamajā DFS ir jāpiesķir īpaši līdzekļi agrotūrismam, sieviešu uzņēmējdarbībai, arodapmācībai un tehnoloģiskajai inovācijai lauksaimniecībā;

31. atgādina, ka sociālā, ekonomiskā un teritoriālā kohēzija ir viens no Eiropas integrācijas stūrakmeņiem un tai ir būtiska nozīme Savienības kopības radīšanā un vienotā tirgus padziļināšanā; šajā sakarībā atkārtoti apstiprina konverģences procesa nozīmi; uzsver, ka modernizētā kohēzijas politikā ir jāizmanto decentralizēta, teritoriāli pielāgota daudzlīmeņu pārvaldības pieeja un tās pamatā jābūt dalītas pārvaldības un partnerības principam, kas pilnībā iesaista vietējās un reģionālās pašvaldības un attiecīgās ieinteresētās personas, nodrošinot, ka līdzekļi nonāk tur, kur tas ir visvairāk vajadzīgs, lai mazinātu reģionālās atšķirības;
32. uzsver, ka ar kohēzijas politikas finansējumu ir jārisina galvenās Savienības problēmas, piemēram, demogrāfiskās pārmaiņas un iedzīvotāju skaita samazināšanās, un jāpievēršas reģioniem un cilvēkiem, kam tas visvairāk nepieciešams; turklāt aicina nodrošināt pilsētām, reģioniem un pilsētu pašvaldībām labāku piekļuvi ES finansējumam; atgādina, ka saskaņā ar LESD 349. pantu Savienībai ir jāievieš īpaši pasākumi tālākajiem reģioniem, un tādēļ uzsver, ka nākamajā DFS šiem reģioniem ir jāturpina sniegt mērķorientētu atbalstu, tostarp izmantojot attālu un salu reģionu īpašo attīstības pārvarēšanas programmu (POSEI), kam piesķir lielāku finansējumu;
33. atgādina par Eiropas Savienības sociālās dimensijas nozīmi un to, cik svarīgi ir veicināt Eiropas sociālo tiesību pilāra, tā rīcības plāna un pamatmērķu īstenošanu; uzsver, ka tādēļ Savienības budžetam vajadzētu pildīt izšķirīgu funkciju nevienlīdzības, nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā, tostarp atbalstot bērnus, ģimenes un mazāk aizsargātas grupas; atgādina, ka 20 miljoniem bērnu Savienībā draud nabadzība un sociālā atstumtība; uzsver, ka bērnu nabadzības novēršanai visā Savienībā ir vajadzīgi pienācīgi finansēti, visaptveroši un integrēti pasākumi, kā arī Eiropas Garantijas bērniem efektīva īstenošana valstu līmenī; uzsver, ka Parlaments ir konsekventi pieprasījis īpašu ESF+ budžetu, lai atbalstītu Garantiju bērniem kā ES nabadzības apkarošanas stratēģijas centrālo pilāru;
34. jo īpaši vērš uzmanību uz ES mēroga mājokļu krīzi, kas skar miljoniem ģimeņu un jauniešu; uzsver, ka ir jāpalielina atbalsts mājokļiem no Savienības budžeta, jo īpaši ar kohēzijas politiku, un citiem finansējuma avotiem, piemēram, EIB grupas un valsts attīstību veicinošām bankām; atzīst, ka, lai gan Savienības finansējums viens pats nevar atrisināt mājokļu krīzi, tam var būt izšķiroša nozīme, finansējot steidzamus pasākumus un papildinot plašākus Savienības un valstu centienus uzlabot mājokļu pieejamību cenas ziņā un palielināt mājokļu fonda energoefektivitāti;
35. uzsver, ka Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir radījis būtiskas ekonomiskas un sociālas sekas, jo īpaši dalībvalstīs, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju; stingri prasa nākamajā DFS sniegt atbalstu šiem reģioniem;

Zaļā un digitālā pārkārtošanās

36. uzsver, ka zaļā un digitālā pārkārtošanās ir nesaraujami saistīta ar konkurētspēju, ekonomikas modernizāciju un sabiedrības noturību un darbojas kā katalizators uz nākotni orientētai un resursefektīvai ekonomikai; tādēļ uzstāj, ka DFS pēc 2027. gada ir jāturpina atbalstīt un vēl vairāk paātrināt divējādo pārkārtošanos;
37. atgādina, ka Savienības budžets ir būtisks ieguldījums klimatneitralitātes sasniegšanā līdz 2050. gadam, tostarp atbalstot 2030. un 2040. gada mērķrādītājus; uzsver, ka šī pārkārtošanās prasīs ekonomikas dekarbonizāciju, ko panāks, jo īpaši izmantojot tīras tehnoloģijas, uzlabojot enerģētikas un transporta infrastruktūru un sekmējot energoefektīvākus mājokļus; norāda, ka, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti, pēc Komisijas aplēsēm gadā

ir vajadzīgas papildu investīcijas 11,5 % apmērā no IKP salīdzinājumā ar 2011.–2020. gadu, un ka tikai ar Savienības budžetu šo trūkstošo apjomu nevar kompensēt, tomēr tam ir jāspēj būtiska loma; tādēļ aicina palielināt tieši pārvaldītu atbalstu vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un klimatrīcībai, pamatojoties uz pašreizējo programmu *LIFE*;

38. uzsver, ka rūpniecībai būs galvenā loma pārejā uz neto nulles emisiju līmeni un enerģētikas savienības izveidi un ka nāksies paredzēt atbalstu, lai palīdzētu dažām rūpniecības nozarēm un to darbiniekiem pielāgoties; uzsver, cik svarīga ir taisnīga pārkārtošanās, kas nedrīkst nevienam atstāt novārtā, tāpēc ir vajadzīgas investīcijas reģionos, kas ir lielā mērā atkarīgi no fosilā kurināmā, un lielāks atbalsts neaizsargātām māsaimniecībām, jo īpaši izmantojot Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu un Sociālo klimata fondu;
39. norāda uz šobrīd notiekošo pamatīgo tehnoloģisko pāreju, jo jaunās tehnoloģijas, piemēram, mākslīgais intelekts un kvantu skaitļošana, rada gan iespējas ekonomiskā potenciāla, globālās līderības un iedzīvotāju dzīves uzlabojumu ziņā, gan uzticamības, ētikas un suverenitātes problēmas; uzsver, ka nākamajai DFS ir jāatbalsta digitālu tehnoloģiju izpēte, izstrāde un droša izmantošana un jāpalīdz cilvēkiem apgūt zināšanas un prasmes, kas vajadzīgas, lai ar tām strādātu un tās izmantotu;

Drošība, aizsardzība un sagatavotība

40. atgādina, ka miers un drošība ir Savienības labklājības, sociālā modeļa un konkurētspējas pamats un būtisks Savienības ģeopolitiskā nozīmīguma pīlārs; uzsver, ka nākamajā DFS ir jāatbalsta visaptveroša drošības pieeja, ievērojami vairāk investējot Savienības aizsardzībā pret neskaitāmiem draudiem, ar kuriem tā saskaras;
41. uzsver Niinistō ziņojumā skaidri norādīto faktu, ka vairāki draudi saplūst, kas saasina nestabilitāti un palielina Savienības neaizsargātību, starp galvenajiem var brūkošo globālo kārtību, Krievijas un Baltkrievijas radīto drošības apdraudējumu, pieaugošo spriedzi pasaulē, naidīgus starptautiskos dalībniekus, noziedzīgu tiklu globalizāciju, hibrīdkampaņas, kas ietver kiberuzbrukumus, ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju, dezinformāciju un iejaukšanos, kā arī migrācijas instrumentalizāciju, arvien biežākus un intensīvākus ekstrēmus laikapstākļu notikumus, ko izraisa klimata pārmaiņas, kā arī veselības apdraudējumus;
42. norāda, ka Savienībai ir bijusi būtiska nozīme ilgstoša miera panākšanā savā teritorijā un ka tai šis miers ir jāuztur, pielāgojoties kara realitātei pie tās robežām un tam, ka ir ievērojami jāpalielina aizsardzības infrastruktūra, spējas un gatavība, tostarp to finansējot no Savienības budžeta, un jāparedz daudz vairāk līdzekļu nekā pašreizējais piešķirums, kas ir mazāks par 2 % no DFS apjoma;
43. norāda, ka Eiropas aizsardzības spējās jau gadu desmitiem nav investēti pietiekami līdzekļi un ka saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju starpība starp nākamajā desmitgadē paredzētajiem un vēlamajiem aizsardzības izdevumiem ir 500 miljardi EUR; uzsver, ka tikai ar Savienības budžetu šo trūkstošo apjomu nevar kompensēt, tomēr tam kopā ar valstu budžetiem ir jāspēj būtiska loma, koncentrējoties uz skaidru ES pievienoto vērtību; uzskata, ka Savienības budžets un aizdevumi ar EIB grupas starpniecību var palīdzēt stimulēt investīcijas aizsardzībā; uzsver, ka aizsardzības izdevumi nedrīkst būt uz sociālo un vides izdevumu rēķina un nedrīkst novest pie tā, ka tiek samazināts finansējums ilgi pastāvošām Savienības rīcībpolitikām, kas laika gaitā ir pierādījušas savu vērtību;
44. uzsver priekšrocības, ko sniedz pašreizējās DFS laikā ieviestās aizsardzības programmas un instrumenti, kuri ir veicinājuši kopīgu pētniecību, ražošanu un iepirkumu aizsardzības jomā, nodrošinot vērtīgu pamatu turpmākas Savienības politikas un investīciju veidošanai;
45. uzsver, ka pēc ģeopolitiskās situācijas ir skaidrs, ka ir jārikojas un jāvirzās uz patiesu aizsardzības savienību, koordinējoties ar NATO un pilnībā ievērojot atsevišķu dalībvalstu saistības attiecībā uz neitralitāti; šajā sakarībā piekrt Komisijas analīzei, ka nākamajai DFS ir jānodrošina visaptverošs un stabils satvars ES aizsardzības atbalstam;
46. uzsver, cik svarīga ir konkurētspējīga un noturīga Eiropas aizsardzības tehnoloģiskā un rūpnieciskā bāze; uzskata, ka, nākamajā DFS paredzot lielākas kopīgas ES līmeņa investīcijas aizsardzībā, ko papildina skaidra un pārredzama pārvaldības struktūra, var palīdzēt izvairīties no dublēšanās, radīt apjomradītus ietaupījumus un tādējādi ievērojamus ietaupījumus dalībvalstīm, samazināt sadrumstalotību un nodrošināt aprikojuma un sistēmu sadarbību; uzsver, cik svarīgas ir tehnoloģijas modernās aizsardzības sistēmās un līdz ar to — investīcijas pētniecībā, kiberaizsardzībā un kiberdrošībā, kā arī divējāda lietojuma produktos; norāda, ka atbalsts ir jāvirza uz aizsardzības rūpniecību Savienības teritorijā, tādējādi nostiprinot stratēģisko autonomiju, radot kvalitatīvas un augsti kvalificētas darbvietas, sekmējot inovāciju un radot pārrobežu iespējas ES uzņēmumiem, tostarp MVU;

47. norāda, ka ir svarīgi budžetā palielināt atbalstu militārajai mobilitātei, kas modernizē infrastruktūru divējāda lietojuma militāriem un civiliem mērķiem, ļaujot īsā laikā veikt plaša mēroga militārā aprīkojuma un humānās palīdzības pārvietošanu, un tādējādi veicina Savienības aizsardzības spējas un kolektīvo drošību; šajā sakarībā uzsver, cik svarīgs ir finansējums Eiropas transporta tīkliem, lai tos varētu pielāgot divējāda lietojuma mērķiem;
48. uzsver, ka Savienībai ir jāpalielina finansējums sagatavotībai visās jomās; pauž satraukumu par aizvien lielāku ietekmi, ko rada dabas katastrofas, kuras daudzkreiz notiek klimata pārmaiņu dēļ un tāpēc, visticamāk, turpmāk notiks aizvien biežāk un būs vēl postošākas; norāda, ka saskaņā ar 2024. gada Eiropas klimata riska novērtējuma ziņojumu katastrofu radītie kopējie ekonomiskie zaudējumi varētu sasniegt aptuveni 1,4 % no ES IKP;
49. tādēļ uzsver, ka papildus klimata pārmaiņu mazināšanai ar zaļo pārkārtošanos ir vajadzīgas ievērojamas investīcijas, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, jo īpaši, lai novērstu dabas katastrofas un smagus laikapstākļus un mazinātu to ietekmi; uzskata, ka šim nolūkam paredzētais atbalsts, piemēram tas, ko sniedz ar pašreizējo Savienības civilās aizsardzības mehānismu, nākamajā DFS ir ievērojami jāpalielina un ātri jādara pieejams vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurām bieži vien nākas rīkoties pirmajām;
50. uzsver, ka atjaunošanas un atveseļošanas pasākumiem pēc dabas katastrofām ir jābalstās uz pieeju “atjaunot uzlabojot” un par prioritāti jānosaka dabā balstīti risinājumi; uzsver, cik liela nozīme ir ilgtspējīgai ūdens apsaimniekošanai un drošībai un hidroloģiskajai noturībai, kas ir daļa no Savienības vispārējās sagatavotības stratēģijas;
51. atgādina, ka Covid-19 pandēmija ir izraisījusi ekonomisku un sociālu kaitējumu visā pasaulē un ka galvenā gūtā pieredze ir tāda, ka Savienībā ir jāpiešķir prioritāte investīcijām sagatavotībā veselības apdraudējumiem un reaģēšanā uz tiem, medicīniskajos pētījumos un slimību profilaksē, piekļuvē kritiski svarīgām zālēm, veselības aprūpes infrastruktūrā, fiziskajā un mentālajā veselībā un sabiedrības veselības sistēmu noturībā; atgādina — lai nodrošinātu Savienības sagatavotību šajā ziņā, būtiska nozīme ir stratēģiskajai autonomijai veselības jomā;
52. uzskata, ka nākamajai DFS ir jābalstās uz pašreizējā plānošanas periodā paveikto darbu, lai nodrošinātu vajadzīgo investīciju pieejamību īstenas Eiropas veselības savienības izveidei, kas sniegs labumu visiem iedzīvotājiem;
53. uzsver, ka līdz ar tehnoloģisko attīstību ļaunprātīgiem un oportūnistiskiem ārvalstu dalībniekiem ir kļuvis vieglāk izplatīt dezinformāciju, rosināt naidīgu retoriku tiešsaistē, iejaukties vēlēšanās un veikt kiberuzbrukumus Savienības interesēm; stingri prasa nākamajā DFS investēt uzlabotās kiberdrošības spējās un aprīkot Savienību, lai tā varētu cīnīties pret hibrīdkaru tā dažādajos aizsegos;
54. uzsver, ka brīvi, neatkarīgi un plurālistiski mediji ir Eiropas noturības pamatelements, kurš sargā ne tikai brīvu informācijas plūsmu, bet arī demokrātiskos viedokļus, kritisko domāšanu un uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanu; norāda, ka Eiropas demokrātijas vairoga iniciatīvas ietvaros ir svarīgi investēt neatkarīgā un pētnieciskajā žurnālistikā, faktu pārbaudes iniciatīvās, digitālajā un medijpratībā un kritiskajā domāšanā, lai aizsargātos pret dezinformāciju, ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos vēlēšanās un tādējādi garantētu demokrātisko noturību; tādēļ uzsver, ka no Savienības budžeta arī turpmāk ir jāpiešķir atbalsts iniciatīvām šajās jomās;
55. uzsver, ka ir svarīgi nākamajā DFS turpināt finansēt ES ārējo robežu efektīvu aizsardzību; uzsver, ka ir jāapkaro transnacionāli noziedzības tīkli un labāk jāaizsargā personas, kuras cietušas no cilvēku tirdzniecības tīklu darbības, un jāstiprina noturība un reaģēšanas spējas, lai vērstos pret hibrīduzbrukumiem un migrantu instrumentalizāciju, jo īpaši no trešo valstu vai naidīgu nevalstisku dalībnieku puses; jo īpaši uzsver nepieciešamību atbalstīt priekšposteņa dalībvalstis, lai nodrošinātu ES ārējo robežu aizsardzību;
56. uzsver, ka ES noturība un sagatavotība ir nesaraujami saistītas ar tās reģionālo un globālo partneru noturību un sagatavotību; uzsver, ka partneru spēju stiprināšana novērst, izturēt vai efektīvi reaģēt uz ekstremāliem laikapstākļiem, veselības krīzēm, hibrīdkampaņām, kiberuzbrukumiem vai bruņotu konfliktu uzliesmojumiem arī mazina risku, ka to ietekme izplatīsies Eiropā;

Ārējā darbība un paplašināšanās

57. stingri prasa paaugstinātas globālās nestabilitātes apstākļos Savienībai arī turpmāk konstruktīvi sadarboties ar trešām valstīm un saskaņā ar savām vērtībām un starptautiskajām saistībām visā pasaulē atbalstīt mieru, konfliktu novēršanu, stabilitāti, labklājību, drošību, cilvēktiesības, tiesiskumu, vienlīdzību, demokrātiju un ilgtspējīgu attīstību;
58. pauž nožēlu par to, ka pašreizējā DFS ārējā darbība netiek pietiekami finansēta, līdz ar to vidusposma pārskatīšanā ir nācies bieži izmantot īpašos instrumentus un ievērojami palielināt paredzētos līdzekļus; jo īpaši norāda, ka humānās palīdzības finansējums ir bijis klaji nepietiekams, līdz ar to regulāri tika izmantota rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos;
59. uzsver, ka ASV atteikšanās no savas pēckara globālās lomas miera, drošības un demokrātijas garantēšanā, globālās pārvaldības vadībā uz noteikumiem balstītā daudzpusējā starptautiskajā kārtībā un būtiskas attīstības un humānās palīdzības sniegšanā tiem pasaules iedzīvotājiem, kam tā ir visvairāk nepieciešama, radīs milzīgu tukšumu un ka Savienībai ir atbildība un ārkārtīgi lielas stratēģiskās intereses palīdzēt šo tukšumu aizpildīt; aicina Komisiju pievērsties sekām, ko rada ASV atteikšanās no šīs lomas, ne vēlāk kā priekšlikumā par DFS laikposmam pēc 2027. gada;
60. uzsver, ka nākamajā DFS ir jāturpina risināt neatliekamākās globālās problēmas, sākot ar cīņu pret klimata pārmaiņām un beidzot ar palīdzības sniegšanu dabas katastrofu gadījumā, vardarbīgu konfliktu novēršanu un risināšanu, globālās drošības garantēšanu, pasaules pārtikas nodrošinājuma nodrošināšanu, veselības aprūpes un izglītības sistēmu uzlabošanu, nabadzības un nevienlīdzības mazināšanu, demokrātijas, cilvēktiesību, tiesiskuma un sociālā taisnīguma veicināšanu un konkurētspējas un globālo piegādes ķēžu drošības palielināšanu, pilnībā ievērojot principu par politikas saskaņotību attīstībai; jo īpaši uzsver nepieciešamību atbalstīt Savienības dienviņu un austrumu kaimiņreģionus;
61. uzsver, ka jo īpaši saistībā ar drastisko līdzekļu samazinājumu ASV finansiālā atbalsta (USAID) budžetā Savienības budžetā ir jā saglabā Savienības kā pasaulē vadošās attīstības palīdzības un klimata finansējuma sniedzējas loma, ievērojot Savienības vispārējos pienākumus un saistības; šajā sakarībā atgādina, ka Savienība un tās dalībvalstis ir kopīgi apņēmušās piešķirt 0,7 % no sava NKI oficiālajai attīstības palīdzībai un ka nabadzības mazināšanai arī turpmāk jābūt tās galvenajam mērķim; stingri prasa ar budžetu arī turpmāk atbalstīt Savienības centienus aizsargāt uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību, demokrātiju, multilaterālismu, cilvēktiesības un pamatvērtības;
62. uzstāj, ka, ņemot vērā līdz šim nepieredzēto humanitāro krīžu apmēru, pieaugošās globālās problēmas un nenoteiktību saistībā ar ASV palīdzību pašreizējās administrācijas pilnvaru laikā, humānās palīdzības finansējums ir ievērojami jāpalielina un ka tā izmantošanai arī turpmāk jābūt balstītai tikai uz vajadzībām un ir jāievēro neitralitātes, neatkarības un objektivitātes principi; uzsver, ka fakts, ka humānā palīdzība ir atkarīga no vajadzībām, prasa nodalītu finansējumu, ko sniedz, izmantojot atsevišķu izdevumu programmu, kas atšķiras no cita ārējās darbības finansējuma; turklāt uzsver, ka efektīva humānās palīdzības sniegšana ir atkarīga no paredzamības, ko nodrošina ar pietiekamu gada pamata piešķirumu;
63. uzsver, ka humānajai palīdzībai pēc savas būtības ir vajadzīga ievērojama elastība un reaģēšanas spējas; tādēļ uzskata, ka papildus pienācīgam pamatbudžetam humānajai palīdzībai būs jāparedz ievērojama nošķirta elastība, lai varētu efektīvi reaģēt uz pieaugošajām krīzēm;
64. uzsver, ka situācijā, kad globālie dalībnieki arvien vairāk izmanto savstarpējo tirdzniecības atkarību kā ekonomiskās piespiešanas līdzekli, Savienībai ir jāstiprina spēja aizsargāt un veicināt savas stratēģiskās intereses, jāizstrādā stabilāki instrumenti, lai cīnītos pret piespiešanu, un jānodrošina patiess savstarpīgums partnerībās; uzsver, ka saskaņā ar šādu pieeju ārējais finansējums ir jāpiešķir stratēģiski, lai atbalstītu, piemēram, ekonomikas, drošības un enerģētikas partnerības, kas atbilst Savienības vērtībām un stratēģiskajām interesēm;
65. uzskata, ka paplašināšanās ir iespēja nostiprināt Savienību kā ģeopolitisku spēku un ka nākamajai DFS ir izšķiroša nozīme, lai sagatavotu Savienību paplašināšanās procesam un kandidātvalstis — pievienošanās procesam; atgādina, ka kandidātvalstu un ES stabilitāte, drošība un demokrātiskā noturība ir nesaraucjami saistīti un ka ir vajadzīgas ar reformām saistītas ilgstošas stratēģiskās investīcijas, lai atbalstītu to konvergenci ar Savienības standartiem; uzsver iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju svarīgo lomu paplašināšanās procesā;

66. norāda, ka ir vajadzīgs stratēģiski mērķorientēts atbalsts pirmspievienošanās, izaugsmes un investīciju jomā; uzskata, ka pirmspievienošanās palīdzība laikposmā pēc 2027. gada būtu jāsniedz gan dotāciju, gan aizdevumu veidā; šajā sakarībā uzskata, ka turpmākajai sistēmai būtu jāparedz inovatīvi finansēšanas mehānismi, kā arī aizdevumi kandidātvalstīm, izmantojot tā dēvēto "manevrēšanas telpu" (pašu resursu un DFS maksimālo apjomu starpība);
67. uzsver, ka finansiālā atbalsta saņemšanai jāizvirza nosacījums par reformu īstenošanu ar mērķi pielāgoties Savienības *acquis* un politikai un Savienības vērtību ievērošanu; šajā sakarībā uzsver, ka ir vajadzīgs spēcīgs pārvaldības modelis, kas nodrošina parlamentāro pārskatatbildību, pārraudzību un kontroli un spēcīgu un darboties spējīgu struktūru krāpšanas apkarošanai;
68. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu ukraiņiem viņu cīņā par brīvību un demokrātiju un pauž nožēlu par briesmīgajām ciešanām un sekām, ko rada neprovocētais un neattaisnojamais Krievijas agresijas karš; atzinīgi vērtē lēmumu piešķirt Ukrainai un Moldovas Republikai kandidātvalsts statusu un uzstāj, ka ir jāliek lietā līdzekļi, kas nepieciešami to pievienošanās procesa atbalstam;
69. uzsver, ka Ukrainai paredzētais pirmspievienošanās atbalsts ir atsevišķi jāsniedz papildus finansiālajai palīdzībai makroekonomikas stabilitātes, atjaunošanas un pēckara atveseļošanas jomā, kur vajadzības ir daudz būtiskākas un prasa saskaņotus starptautiskus centienus, no kuriem svarīgai daļai vajadzētu būt no Savienības budžeta sniegtajam atbalstam;
70. pauž pārliecību, ka nākamajā satvarā būtu jāsauglabā pašreizējā obligātā pārskatīšanas klauzula paplašināšanās gadījumā un paplašināšanās faktam nevajadzētu ietekmēt valstīm piešķirto finansējumu; uzsver, ka nākamajā DFS būs jāparedz arī atbilstoši pārejas un pakāpeniskas ieviešanas pasākumi galvenajās izdevumu jomās, piemēram, kohēzijā un lauksaimniecībā, pamatojoties uz rūpīgu ietekmes novērtējumu dažādās nozarēs;

Pamattiesības, Savienības vērtības un tiesiskums

71. uzsver Savienības budžeta un tādu programmu kā *Erasmus+* un programmas "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" nozīmi demokrātijas un Savienības vērtību veicināšanā un aizsardzībā, Savienības kopējā kultūras mantojuma un Eiropas integrācijas sekmēšanā, iedzīvotāju iesaistes, pilsoniskās izglītības un jauniešu līdzdalības veicināšanā un Pamattiesību hartā nostiprināto pamattiesību un tiesiskuma veicināšanā; šajā sakarībā prasa nākamajā DFS palielināt *Erasmus+* finansējumu; norāda, cik svarīga ir tiesu sistēmas neatkarība, valstu iestāžu pareiza darbība, deoligarhizācija, spēcīgs atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai un saskaņā ar LES 11. panta 2. punktu aktīvs dialogs ar pilsonisko sabiedrību, kas ir būtiski, lai veicinātu aktīvu pilsonisko telpu, nodrošinātu pārskatatbildību un pārredzamību un informētu politikas veidotājus par vietējo paraugpraksi;
72. šajā sakarībā uzsver Finanšu regulas pārstrādātajā redakcijā noteikto, ka Komisijai un dalībvalstīm budžeta izpildē ir jānodrošina atbilstība Pamattiesību hartai un jāievēro LES 2. pantā noteiktās vērtības, uz kuru pamata ir veidota Savienība; sagaida, ka Komisija nodrošinās, ka priekšlikumi par nākamo DFS, tostarp par izdevumu programmām, ir saskaņoti ar Finanšu regulas pārstrādāto redakciju;
73. uzsver, ka nestabilitāte kaimiņreģionos un citur pasaulē, nabadzība, ekonomiskās attīstības pamattendences, demogrāfiskās pārmaiņas un klimata pārmaiņas turpina izraisīt migrācijas plūsmas uz Savienību, radot ievērojamu spiedienu uz patvēruma un migrācijas sistēmām; uzsver, ka DFS pēc 2027. gada ir jāatbalsta Savienības Patvēruma un migrācijas pakta pilnīga un ātra īstenošana, kā arī efektīva atgriešanas un atpakaļuzņemšanas politika saskaņā ar pamattiesībām un ES vērtībām, tostarp solidaritātes un atbildības taisnīgas sadales principu; uzsver arī, ka saskaņā ar minēto paktu ES ir jāisteno ciešāka sadarbība un savstarpēji izdevīgas partnerības ar trešām valstīm migrācijas jomā, nodrošinot pienācīgu parlamentāro kontroli, un ka šādi sadarbībai ir jāatbilst ES un starptautiskajām tiesībām;
74. uzsver, ka atbilstība Savienības vērtībām un pamattiesībām ir būtisks priekšnoteikums, lai piekļūtu ES līdzekļiem; uzsver, cik svarīga pašreizējā DFS ir cieša saikne starp tiesiskuma ievērošanu un piekļuvi ES līdzekļiem; uzskata, ka Savienības finanšu interešu aizsardzība ir atkarīga no tiesiskuma ievērošanas valstu līmenī; jo īpaši atzinīgi vērtē Tiesiskuma nosacījumu regulas pozitīvo ietekmi uz Savienības finanšu interešu aizsardzību sistēmisku un pastāvīgu

tiesiskuma pārkāpumu gadījumos; aicina Komisiju un Padomi šo regulu vajadzības gadījumā piemērot stingri, konsekventi un bez liekas kavēšanās; uzsver, ka lēmumiem apturēt vai samazināt Savienības finansējumu tiesiskuma pārkāpumu dēļ ir jābūt balstītiem uz objektīviem kritērijiem un to pamatā nedrīkst būt ne citi apsvērumi, ne sarunu iznākums;

75. norāda, ka ir vajadzīga ciešāka saikne starp tiesiskumu un Savienības budžetu laikposmam pēc 2027. gada, un atzinīgi vērtē Komisijas nodomu stiprināt saikni starp gada ziņojumā par tiesiskumu iekļautajiem ieteikumiem un piekļuvi budžeta līdzekļiem; aicina Komisiju no 2025. gada ikgadējā ziņojumā par tiesiskumu izklāstīt, cik lielā mērā konstatētās tiesiskuma režīmu nepilnības potenciāli apdraud Savienības budžetu; turklāt atzinīgi vērtē saikni starp Savienības vērtību ievērošanu un budžeta izpildi un aicina Komisiju aktīvi uzraudzīt to, kā dalībvalstis vienoti ievēro šo principu, kā arī nekavējoties rīkoties, ja tas netiek ievērots;
76. aicina konsolidēt stingru tiesiskuma instrumentu kopumu, kas pamatojas uz pašreizējiem nosacītības noteikumiem Atvērto tirdzniecības un noturības mehānismā (ANM), horizontālajiem veicinošajiem nosacījumiem Kopīgo noteikumu regulā un Finanšu regulas attiecīgajiem noteikumiem, un uzstāj, ka šo instrumentu kopumu būtu jāattiecinā uz visu Savienības budžetu; uzsver, ka ir vajadzīga daudz lielāka pārredzamība un konsekvence attiecībā uz tiesiskuma aizsardzības instrumentu piemērošanu un ka ir jāstiprina Parlamenta loma šādu pasākumu piemērošanā un kontrolē; turklāt stingri prasa ievērot konsekvenci starp instrumentiem, novērtējot tiesiskuma pārkāpumus dalībvalstīs;
77. atgādina, ka Tiesiskuma nosacītības regula paredz, ka galasaņēmējiem nebūtu jālīdz ES līdzekļi gadījumā, ja viņu valdībai tiek piemērotas sankcijas; uzskata, ka līdz šim minētais noteikums nav bijis efektīvs, un uzsver, ka ir svarīgi piemērot pārdomātus nosacījumus, lai saņēmēji netiktu sodīti viņu valdības rīcības dēļ; prasa Komisijai saskaņā ar tās politiskajās pamatnostādņēs pausto nodomu ierosināt konkrētus pasākumus, kas nodrošinātu, lai vietējās un reģionālās pašvaldības, pilsoniskā sabiedrība un citi saņēmēji arī turpmāk var saņemt Savienības finansējumu gadījumos, kad valstu valdības pārkāpj tiesiskumu, un ar to netiktu vājināta regulas piemērošana un tiktu saglabāts dalībvalsts pienākums veikt maksājumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem;

Ilgttermiņa budžets, kurā integrēti Savienības politikas mērķi

78. uzsver — lai ilgtermiņa budžets būtu pilnībā saskaņots ar Savienības stratēģiskajiem mērķiem, galvenie mērķi ir jāiestrādā visā budžetā, izmantojot horizontālu principu kopumu un pamatojoties uz pašreizējās DFS un ANM gūto pieredzi;
79. atgādina, ka horizontālo principu īstenošanai nevajadzētu radīt pārmērīgu administratīvo slogu saņēmējiem un tai būtu jāatbilst proporcionalitātes principam; aicina rast inovatīvus risinājumus un izmantot automatizētus ziņošanas rīkus, tostarp mākslīgo intelektu, lai panāktu efektīvāku datu vākšanu;
80. tādēļ uzsver, ka nākamajai DFS ir jānodrošina, ka visas budžeta izdevumu programmas tiecas sasniegt klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķus, veicina un aizsargā tiesības un vienlīdzīgas iespējas visiem, tostarp dzimumu līdztiesību, atbalsta konkurētspēju un stiprina Savienības gatavību apdraudējumiem;
81. norāda, ka efektīvu integrēšanu vislabāk var panākt ar pasākumu kopumu, galvenokārt politikas, projektu un noteikumu izstrādi, rūpīgiem ietekmes novērtējumiem un stabili izdevumu un — īpašos gadījumos — izdevumu mērķkrātāju izsekošanu, kas pamatojas uz attiecīgiem pieejamiem datiem; atzinīgi vērtē to, ka pašreizējā DFS ir ievērojami uzlabota ziņošana par sniegumu, kas ļauj daudz labāk pārbaudīt ES izdevumu ietekmi, un aicina to pilnveidot nākamajā plānošanas periodā;
82. atzinīgi vērtē metodikas izstrādi ar dzimumu saistītu izdevumu izsekošanai un uzskata, ka gūtā pieredze, jo īpaši pa dzimumiem sadalītu datu vākšanā, īstenošanas un ietekmes uzraudzībā un administratīvā sloga jomā, būtu jāizmanto nākamajā DFS, lai uzlabotu metodiku; aicina Komisiju izpētīt, cik lietderīgi būtu nākamajā DFS attiecībā uz budžeta plānošanu ievērot dzimumu līdztiesības principu; tāpat uzsver, ka ir būtiski jāuzlabo klimata un bioloģiskās daudzveidības integrēšanas metodika, lai virzītos uz ietekmes mērīšanu;

83. pauž nožēlu par to, ka Komisija nav sistemātiski veikusi rūpīgus ietekmes novērtējumus, tostarp ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumus, par visiem tiesību aktiem, kas saistīti ar budžeta izdevumiem, un uzstāj, ka tas ir jāmaina;
84. pauž gandarījumu par prognozēm, ka pašreizējā DFS tiks pārsniegts 30 % klimata politikas integrēšanas mērķis; tomēr pauž nožēlu par to, ka Savienība vēl nav uz pareizā ceļa, lai sasniegtu ar bioloģisko daudzveidību saistīto izdevumu 10 % mērķrādītāju 2026. gadam; uzskata, ka Iestāžu nolīgumā noteiktie mērķrādītāji ir bijis būtisks faktors klimata un bioloģiskās daudzveidības izdevumu veicināšanā; aicina Komisiju pielāgot izdevumu mērķrādītājus, kas pozitīvi ietekmē klimatu un bioloģisko daudzveidību, atbilstīgi Savienības politikas mērķiem šajā jomā, ņemot vērā investīciju vajadzības šo politikas mērķu sasniegšanai;
85. turklāt uzsver, ka Savienības budžets būtu jāizpilda saskaņā ar Finanšu regulas 33. panta 2. punktu, tādējādi būtiski nekaitējot⁽¹²⁾ noteiktajiem mērķiem, ievērojot piemērojamos darba un nodarbinātības apstākļus un ņemot vērā dzimumu līdztiesības principu;
86. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos nākamajā DFS pakāpeniski izbeigt fosilā kurināmā subsīdijas un videi kaitīgas subsīdijas; sagaida, ka Komisiju šajā sakarā nāks klajā ar plānoto ceļvedi kā daļu no nākamās DFS priekšlikuma;

Ilgtermiņa budžets ar efektīvu administrāciju Eiropas iedzīvotāju labā

87. uzsver, ka Savienības politikas pamatā ir jābūt labi funkcionējošai administrācijai; stingri prasa laikposmā pēc 2027. gada jau no paša sākuma piešķirt pietiekamus finanšu un personāla resursus, lai Savienības iestādes, struktūras, decentralizētās aģentūras un Eiropas Prokuratūra varētu nodrošināt efektīvu un lietderīgu politikas izstrādi, kvalitatīvu īstenošanu un izpildi, sniegt tehnisko palīdzību, arī turpmāk piesaistīt labākos cilvēkus no visām dalībvalstīm, tādējādi nodrošinot ģeogrāfisko līdzsvaru, un lai viņām būtu rīcības brīvība pielāgoties mainīgajiem apstākļiem;
88. pauž nožēlu par to, ka Savienības spēju efektīvi īstenot politiku un aizsargāt savas finanšu intereses pašreizējā DFS ir mazinājuši trūcīgi administratīvie resursi un politikas par nemainīgu darbinieku skaitu dogmatiska piemērošana, neraugoties uz aizvien lielākām prasībām un pienākumiem; norāda, piemēram, uz to, ka nav nodrošināts pietiekams darbinieku skaits, lai pienācīgi īstenotu Digitālo pakalpojumu aktu⁽¹³⁾ un Digitālo tirgu aktu⁽¹⁴⁾, tādējādi mazinot tiesību aktu efektivitāti, un atkārtotu darbinieku pārcelšanu no programmām uz decentralizētām aģentūrām, lai apmierinātu vajadzību pēc darbiniekiem; uzstāj, ka darbinieku skaits jānosaka, pamatojoties uz objektīvu vajadzību novērtējumu, ko veic, kad tiek ierosināti un galīgi pieņemti tiesību akti, un jāņem vērā administratīvo izdevumu plānošanā jau no paša sākuma;
89. uzsver, ka Komisija zināmā mērā ir centusies apiet savu stabila personāla politiku, palielinot personālu, kas piesaistīts programmām un iekārtām, un tādējādi uz to neattiecas administratīvo izdevumu maksimālais apjoms; tomēr uzsver, ka šāda pieeja tikai slēpj problēmu un galu galā var apdraudēt programmu darbības spējas; tādēļ uzstāj, ka papildu pienākumiem ir vajadzīgi administratīvi izdevumi un tie nedrīkst samazināt programmu finansējumu;
90. uzsver, ka sākotnējās investīcijas drošā un sadarbībspējīgā IT infrastruktūrā un datizrares spējās var arī radīt ilgtermiņa izmaksu ietaupījumus un ievērojami uzlabot politikas īstenošanu un izdevumu izsekošanu;
91. atzīst, ka, tā kā pašreizējā DFS nav neviena korekcijas mehānisma, augstā inflācija ir ievērojami palielinājusi tiesību aktos noteiktās izmaksas, tāpēc deficīta segšanai ir plaši jāizmanto īpaši instrumenti; pauž nožēlu par to, ka Padome izvēlējas neņemt vērā Komisijas priekšlikumu DFS pārskatīšanā palielināt administratīvo izdevumu maksimālo apjomu, un tādējādi īpašie instrumenti tika novājināti vēl vairāk;

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts), (OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj>).

Vienkāršāks un pārredzamāks ilgtermiņa budžets

92. uzsver, ka nākamā DFS ir jāizstrādā tā, lai vienkāršotu saņēmēju dzīvi, pēc iespējas samazinātu nevajadzīgu birokrātiju; uzsver, ka vienkāršošana paredzēs pēc iespējas lielāku noteikumu un ziņošanas prasību saskaņošanu, tostarp attiecīgā gadījumā nodrošinot konsekveni starp piemērojamiem noteikumiem Eiropas, valstu un reģionālā līmenī; šajā sakarībā uzsver, ka ir vajadzīgs īstens, lietotājdraudzīgs un vienots piekļuves punkts ES finansējumam un vienkāršota pieteikšanās procedūra, kas izstrādāta, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām; turklāt norāda, ka nākamā DFS ir jāīsteno pēc iespējas tuvāk cilvēkiem;
93. aicina veikt īstenu vienkāršošanu gadījumos, kad pārklājas mērķi, nesaskan atbilstības kritēriji un atšķiras noteikumi, kas reglamentē horizontālos aspektus, kuriem vajadzētu būt vienādiem visās programmās; uzskata, ka novērtējumam par to, kuras izdevumu programmas būtu jāiekļauj nākamajā DFS, ir jābalstās uz iepriekš minētajiem aspektiem, kā arī uz nepieciešamību koncentrēt izdevumus skaidri noteiktiem politikas mērķiem ar skaidru Eiropas pievienoto vērtību un uz katras programmas politikas intervences loģiku; uzsver, ka programmu skaita samazināšana nav pašmērķis;
94. uzsver, ka vienkāršošana nevar nozīmēt lielāku rīcības brīvību Komisijai bez nepieciešamajām līdzsvara un atsvara sistēmām, tādēļ tā ir jāpanāk, pilnībā ievērojot Līgumos paredzēto institucionālo līdzsvaru;
95. uzstāj, ka vienkāršošana nedrīkst notikt uz programmu izstrādes un īstenošanas kvalitātes rēķina un ka tādēļ vienkāršākam budžetam jābūt arī pārredzamākam budžetam, kas nodrošina labāku pārskatatbildību, pārbaudi un izdevumu kontroli un samazina dubultas finansēšanas, ļaunprātīgas izmantošanas un krāpšanas risku; uzsver, ka jebkāds programmu samazinājums ir jākompensē ar daudz detalizētāku budžeta sadalījumu pa budžeta pozīcijām, nevis jāapvieno vairākas programmas vienā, kā liecina vairāki gadījumi pašreizējā DFS, piemēram, Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentā "Eiropa pasaulē" (— "Eiropa pasaulē"), kas ir piemērs, kā nebūtu jārikojas; tādēļ prasa nodrošināt pietiekami detalizētu sadalījumu pa budžeta pozīcijām, lai nodrošinātu pienācīgu pārskatatbildību un jēgpilnu lēmumu pieņemšanu ikgadējā budžeta procedūrā un budžeta izpildē;
96. atgādina, ka pārredzamība ir būtiska, lai saglabātu iedzīvotāju uzticību, un ka krāpšana un līdzekļu ļaunprātīga izmantošana šo uzticību nopietni grauj; tādēļ uzsver, ka Parlamentam ir jāspēj kontrolēt izdevumus un novērtēt, vai var apstiprināt budžeta izpildi; uzstāj, ka, lai nodrošinātu pienācīgu pārskatatbildību, ir jāveic stingra revīzija visiem budžeta izdevumiem, nodrošinot vienotu revīzijas izsekojamību; aicina Komisiju visos finansēšanas instrumentos, kas paredzēti DFS laikposmam pēc 2027. gada, ieviest saskaņotus un efektīvus krāpšanas apkarošanas mehānismus, kas nodrošina Savienības budžeta aizsardzību;
97. atkārtoti pauž savu izsenis pausto nostāju, ka visi ES līmeņa izdevumi būtu jānodod budžeta lēmēj institūcijas pārziņā, tādējādi nodrošinot pārredzamību, demokrātisko kontroli un Savienības finanšu interešu aizsardzību; tādēļ aicina pilnībā iekļaut budžetā ārpusbudžeta instrumentus, piemēram, Sociālo klimata fondu, Inovāciju fondu un Modernizācijas fondu vai to pēctečus;

Ilgtermiņa budžets, kas ir elastīgāks un spēj labāk reaģēt uz krīzēm un satricinājumiem

98. norāda, ka DFS principā netika paredzēta tam, lai reaģētu uz krīzēm vai būtu elastīga, bet gan lai nodrošinātu vidēja termiņa investīciju paredzamību; uzsver, ka strauji mainīgajā politiskajā, drošības, ekonomiskajā un sociālajā kontekstā šāda pieeja vairs nav pieņemama; uzstāj, ka nākamajā DFS ir jāparedz pietiekamas spējas reaģēt uz krīzi;
99. uzsver, ka pašreizējo DFS ir ierobežojis elastības trūkums un nespēja pielāgoties mainīgajām izdevumu prioritātēm; uzskata, ka nākamajā DFS ir jāpanāk labāks līdzsvars starp investīciju paredzamību un elastību, lai pielāgotu izdevumu fokusu; uzsver, ka izdevumiem dažās jomās ir vajadzīga lielāka stabilitāte, savukārt citās jomās vērtīgāka ir elastība; uzsver, ka atkārtota pārdale nav dzīvotspējīgs veids, kā finansēt Savienības prioritātes, jo tā kaitē investīcijām un apdraud saskaņoto politikas mērķu sasniegšanu;
100. uzskata, ka, piešķirot ievērojamu finansējuma daļu mērķiem sākuma posmā, izdevumu programmām būtu jā saglabā ievērojama iekļauta elastības rezerve, līdzekļus konkrētiem politikas mērķiem piešķirot pēc budžeta lēmēj institūcijas lēmuma; norāda, ka — "Eiropa pasaulē" iekļautā rezerve jaunām problēmām un prioritātēm sniedz šādas elastības rezerves modeli, taču lēmumu pieņemšanas procesu par tās izmantošanu nedrīkst atkārtot nākamajā DFS; norāda,

ka ir vajadzīgas abiem likumdevējiem paredzētas spēcīgākas un efektīvākas kontroles pilnvaras attiecībā uz politikas prioritāšu un mērķu noteikšanu un jāparedz detalizēts budžeta sadalījums, lai nodrošinātu, ka budžeta lēmējinstītūcija ir spējīga pieņemt jēgpilnus un uz informāciju pamatotus lēmumus;

101. uzsver, ka DFS jābūt pietiekamām rezervēm katrā izdevumu kategorijā, lai nodrošinātu, ka jaunus instrumentus vai izdevumu mērķus, par kuriem panākta vienošanās plānošanas periodā, var pielāgot, nesamazinot finansējumu citiem politikas un ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem un nevājinot spēju reaģēt krīzes situācijās;
102. uzsver, ka Finanšu regulā iespēja veikt budžeta pārvietojumus jau paredz elastību nolūkā pielāgoties mainīgajām izdevumu vajadzībām budžeta izpildes gaitā; uzsver, ka saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem Komisijai ir ievērojama brīvība pārvietot ievērojamas summas starp politikas jomām bez budžeta lēmējinstītūcijas apstiprinājuma, kas ierobežo pārbaudi un kontroli; tādēļ prasa grozīt noteikumus, lai papildus maksimālajai procentuālajai daļai katrā budžeta pozīcijā ieviestu maksimālo summu pārvietojumiem bez apstiprinājuma; uzskata, ka attiecībā uz pārvietojumiem no Savienības iestādēm, kas nav Komisija, par kuriem Parlaments vai Padome, iespējams, pienācīgi pamatoti iebilst, robežvērtība, zem kuras tās tiktu atbrīvotas no minētās procedūras, varētu būt lietderīgs vienkāršošanas pasākums;
103. atgādina, ka pašreizējā DFS ir pakļauta papildu spriedzei augstā inflācijas līmeņa dēļ, ņemot vērā to, ka 2018. gada cenām tiek piemērots 2 % deflators gadā, samazinot budžeta reālo vērtību un samazinot tā darbības un administratīvās spējas; tādēļ uzskata, ka turpmākajam budžetam būtu jāpiešķir pietiekama reaģēšanas spēja, lai budžetu varētu pielāgot inflācijas satricinājumiem;
104. aicina veikt pašreizējo īpašo instrumentu padziļinātu reformu, lai stiprinātu spēju reaģēt krīzes situācijās un nodrošinātu efektīvu un ātru reakciju, ātrāk mobilizējot līdzekļus; uzsver, ka pašreizējie instrumenti nav pietiekami lieli un tos ierobežo elastības trūkums — vairāki instrumenti ir faktiski nodalīti cits no cita atkarībā no krīzes veida; norāda, ka uzlabotas krīžu reaģēšanas spējas nodrošinās, ka šim nolūkam netiks izmantoti kohēzijas politikas fondi, kurus varēs izmantot paredzētajiem investīciju mērķiem;
105. uzskata, ka DFS laikposmam pēc 2027. gada būtu jāiekļauj tikai divi īpaši instrumenti — viens, kas paredzēts solidaritātes nodrošināšanai dabas katastrofu gadījumā (pašreizējās Eiropas Solidaritātes rezerves pēctecis), un otrs — universālai reaģēšanai krīzes situācijās un reaģēšanai uz jebkādam neparedzētām vajadzībām un jaunām prioritātēm, tostarp gadījumā, kad dabas katastrofām paredzētā īpaša instrumenta līdzekļi nav pietiekami (Elastības instrumenta pēctecis); stingri prasa abiem īpašajiem instrumentiem jau no paša sākuma paredzēt pienācīgu finansējumu un iespēju pārnest neizlietotās summas uz nenoteiktu laiku visā DFS periodā; uzskata, ka visus pārējos īpašos instrumentus var vai nu likvidēt, vai iekļaut abos īpašajos instrumentos vai esošajās programmās;
106. prasa, lai topošais elastības instruments tiktu ievērojams finansēts sākumposmā un pēc tam tā finansēšanai tiktu izmantoti vairāki papildu finansējuma avoti, proti, iepriekšējos gados neizlietotās rezerves (tāpat kā pašreizējā vienoto rezerves instrumentā), iepriekšējā gada pārpalikums, uz naudas sodiem balstīts mehānisms, kas balstīts uz DFS regulas spēkā esošo 5. pantu, atmaksājumi no finanšu instrumentiem un atcēlās apropriācijas; uzsver, ka nākamā DFS būtu jāizstrādā tā, lai turpmākie īpašie instrumenti nebūtu vajadzīgi parāda atmaksas segšanai;
107. uzsver, ka, lai atkārtoti izmantotu pārpalikumu, atmaksājumus no finanšu instrumentiem un uzkrājumu pārpalikumus un atcēlās saistības, būtu jāgroza Finanšu regula;
108. norāda, ka ar pietiekamiem sākotnējiem resursiem un šādiem pasākumiem, kas ļautu atkārtoti izmantot neizmantotos līdzekļus, budžetam būtu daudz lielāka reaģēšanas spēja, turklāt to neietekmētu valstu uz NKI balstīto iemaksu paredzamība; stingri norāda, ka tāda DFS, kurai piešķirta lielāka elastība un reaģēšanas spējas, radīs mazāku iespējamību, ka būs nepieciešama būtiska vidusposma pārskatīšana;

Vairāk uz rezultātiem orientēts ilgtermiņa budžets

109. uzsver — lai maksimāli palielinātu budžeta ietekmi, ir ļoti svarīgi, lai nākamās DFS izdevumi tiktu daudz stingrāk saskaņoti ar Savienības stratēģiskajiem politikas mērķiem un labāk koordinēti ar izdevumiem valstu līmenī; uzsver, ka savukārt apspriešanās ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir būtiska, lai atvieglotu piekļuvi finansējumam

un nodrošinātu, ka Savienības atbalsts atbilst galasaņēmēju reālajām vajadzībām un sniedz jūtamus ieguvumus iedzīvotājiem; uzsver, cik svarīga īstenošanas iestādēm ir tehniskā palīdzība, lai palīdzētu nodrošināt savlaicīgu īstenošanu, investīciju papildināmību un līdz ar to maksimālu ietekmi;

110. uzsver — lai atbalstītu Savienības un valsts izdevumu efektīvu koordināciju, Komisija ir paredzējusi “jaunu, vienkāršotu vadības mehānismu”, kura mērķis ir “stiprināt saikni starp vispārējo politikas koordināciju un ES budžetu”; uzstāj, ka Parlamentam ir jāparedz pilnīga lēmumu pieņemšanas loma abos mehānismos;
111. uzskata, ka ANM, koncentrējoties uz sniegumu un saikni starp reformām un investīcijām, un budžeta atbalstu, ir palīdzējis virzīt tādas valsts investīcijas un reformas, kas citādi nebūtu notikuši;
112. uzsver, ka ANM var palīdzēt informēt par Savienības izdevumu izpildi dalītā pārvaldībā; tomēr atgādina, ka vienošanās par ANM tika panākta ļoti specifiskā Covid-19 pandēmijas kontekstā un tāpēc to nevar atkārtot turpmākām investīciju programmām;
113. norāda, ka nākamajā DFS dalītas pārvaldības izdevumos no izstrādes līdz īstenošanai ir jāiesaista reģionālās un vietējās pašvaldības un visas attiecīgās ieinteresētās personas, izmantojot teritoriāli pielāgotu un daudzlīmeņu pārvaldības pieeju un ievērojot uzlabotas partnerības principu, jānodrošina investīciju projektu Eiropas pārrobežu dimensija un jākoncentrējas uz rezultātiem un ietekmi, nevis tiešajiem rezultātiem, nosakot izmērāmus snieguma rādītājus, nodrošinot attiecīgo datu pieejamību un iekļaujot tos programmu izstrādē un pielāgošanā;
114. uzsver, ka nākamajā DFS izstrādājot dalītās pārvaldības izdevumus, ir jāaizsargā Parlamenta kā likumdevēja, budžeta iestādes un budžeta izpildes apstiprinātājiestādes loma un funkcija izpildvaras saukšanai pie atbildības, ieviešot stingrus pārskatatbildības mehānismus un garantējot pilnīgu pārredzamību attiecībā uz Savienības līdzekļu galasaņēmējiem vai saņēmēju grupām, šajā nolūkā izmantojot sadarbībspējīgu sistēmu, kas ļauj efektīvi izsekot naudas plūsmas un projektu progresu;
115. uzskata, ka Komisijas paredzētā pieeja “viens valsts plāns katrai dalībvalstij” neatbilst iepriekš minētajiem principiem un to nevar piemērot dalītas pārvaldības izdevumiem pēc 2027. gada; šajā sakarībā atgādina, ka saskaņā ar LESD 175. pantu Savienībai ir jāsniedz atbalsts, izmantojot lauksaimniecības, reģionālo un sociālo izdevumu instrumentus;

Ilgtermiņa budžets ar ilgtspējīgu pasīvu pārvaldību

116. atgādina, ka Parlaments ir ļoti stingri iestājas pret to, ka aizņēmumu izmaksu atmaksai tiek piemērota maksimālā robežvērtība DFS izdevumu kategorijā, ņemot vērā to, ka šīs izmaksas ir atkarīgas no tirgus apstākļiem, ko ietekmē ārēji faktori, un tādēļ tām ir raksturīga nepastāvība, un ka aizņēmumu izmaksu atmaksa ir Savienības nediskrecionāras juridiskas saistības; uzsver, ka jauni pašu resursi ir jāievieš arī tādēļ, lai nākamajām paaudzēm neuzliktu iepriekšējo parādu slogu;
117. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz trīs iestāžu kopīgo deklarāciju, kas ir daļa no 2020. gada DFS nolīguma, saskaņā ar kuru izdevumi finansēšanas izmaksu segšanai “ir vērsti uz to, lai nesamazinātu programmas un līdzekļus”, pašreizējā struktūrā finansējums galvenajām Savienības programmām un resursiem, kas pieejami īpašajiem instrumentiem, pat pēc DFS pārskatīšanas faktiski konkurē ar aizņēmumu izmaksu atmaksu situācijā, kad strauji pieaug inflācija un aizvien palielinās procentu likmes; atgādina, ka spiediens uz budžetu, ko izraisīja NGEU aizņēmumu izmaksas, bija būtisks faktors, kādēļ DFS pārskatīšanā tika samazināts pamatprogrammu finansējums;
118. uzsver, ka līdz šim Savienības budžetam ir bijis jāatmaksā tikai procenti, kas saistīti ar, un ka no 2028. gada budžetam būs jāatmaksā arī kapitāls; uzsver, ka saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju tiek prognozēts, ka NGEU kapitāla un procentu atmaksas kopējās izmaksas no 2028. gada veidos aptuveni 25–30 miljardus EUR gadā, kas ir 15–20 % no 2025. gada budžeta;
119. atzīst, ka, lai gan aizņēmumu izmaksas nākamajā DFS periodā būs stabilākas, jo obligācijas jau būs emitētas, precīzs atmaksas profils ietekmēs procentu līmeni un tādējādi arī svārstīguma pakāpi; tādēļ stingri prasa visas izmaksas saistībā ar aizņēmumiem, kuri nodrošināti no Savienības budžeta vai budžeta ieņēmumu rezervēm, turpmākajā DFS struktūrā aplūkot atsevišķi no ES programmām paredzētajām apropriācijām;

120. turklāt šajā sakarībā norāda uz aizvien lielāku pieprasījumu pēc Savienības budžeta kā garantijas Savienības būtiskajam atbalstam, ko sniedz, izmantojot makrofinansālo palīdzību, un ar to saistītajiem riskiem; uzsver, ka valsts garantiju saistību neizpildes vai atsaukšanas gadījumā Savienības budžets galu galā sedz visus makrofinansālās palīdzības aizdevumus un tādējādi uzņemas būtiskas un pēc būtības neparedzamas iespējamās saistības, jo īpaši attiecībā uz Ukrainu;
121. tādēļ aicina Komisiju izstrādāt stabilu un noturīgu struktūru, kas ļautu ilgtspējīgi pārvaldīt visas nediskrecionārās izmaksas un saistības, pilnībā saglabājot Savienības programmas un budžeta elastību un reaģēšanas spēju;

Ar pienācīgiem resursiem ilgtspējīgi finansēts ilgtermiņa budžets

122. uzsver — kā minēts iepriekš, budžeta vajadzības pēc 2027. gada būs ievērojami lielākas nekā 2021.–2027. gada DFS piešķirtās summas, turklāt būs jāsedz aizņēmumu izmaksas un parāda atmaksas; tādēļ stingri prasa nākamajā DFS piešķirt ievērojami lielākus resursus salīdzinājumā ar 2021.–2027. gada periodu, atsakoties no vēsturiski ierobežojošā, pašnoteiktā līmeņa, proti, 1 % no NKI, kas ir liedzis Savienībai īstenot savus mērķus un neļauj tai reaģēt uz krīzēm un pielāgoties jaunām vajadzībām;
123. uzskata, ka būtu jāizpēta visi instrumenti un rīki, lai nodrošinātu Savienībai šos resursus saskaņā ar tās prioritātēm un apzinātajām vajadzībām; šajā sakarībā uzskata, ka kopīgi aizņēmumi ar ES obligācijām ir dzīvotspējīgs risinājums, ar ko nodrošina, ka Savienībai ir pietiekami resursi reaģēšanai uz akūtām Savienības mēroga krīzēm, piemēram, pašreizējo krīzi drošības un aizsardzības jomā;
124. atkārtoti norāda, ka Savienības budžetā ir vajadzīgi ilgtspējīgi un noturīgi ieņēmumi; norāda uz juridiski saistošo ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai, kas iekļauts Iestāžu nolīgumā, kurā Parlaments, Padome un Komisija apņēmas ieviest pietiekamus jaunus pašu resursus, lai segtu vismaz NGEU parāda atmaksu; uzsver, ka kopumā jauno pašu resursu grozam vajadzētu būt taisnīgam, saistītam ar plašākiem Savienības politikas mērķiem, laicīgi apstiprinātam un ar pietiekamu apjomu, lai apmierinātu lielākas budžeta vajadzības;
125. atgādina par savu atbalstu grozītajam Komisijas priekšlikumam par pašu resursu sistēmu; pauz dziļas bažas par to, ka Padomē nav panākts progress attiecībā uz pašu resursu sistēmu; aicina Padomi šo priekšlikumu steidzami pieņemt; un mudina Komisiju pielikt visas pūles, lai atbalstītu pieņemšanas procesu;
126. turklāt aicina Komisiju turpināt centienus, lai rastu vēl citus inovatīvus un patiesi jaunus pašu resursus bez tiem, kas jau noteikti Iestāžu nolīgumā; uzsver, ka jauni pašu resursi ir būtiski ne tikai tāpēc, lai varētu atmaksāt NGEU aizņēmumus, bet arī lai nodrošinātu, ka Savienība ir spējīga segt savas lielākās izdevumu vajadzības;
127. aicina Komisiju izstrādāt modernizētu budžetu ar atjauninātu izdevumu koncentrāciju, ņemot vērā nepieciešamību pēc taisnīguma, lielākas vienkāršošanas, mazāka administratīvā sloga un lielākas pārredzamības, tostarp attiecībā uz ieņēmumiem; uzsver, ka spēkā esošās atlaides un korekcijas automātiski beidzas pašreizējās DFS beigās;
128. atzinīgi vērtē Finanšu regulas pārstrādātajā redakcijā pieņemto lēmumu par negatīviem ieņēmumiem uzskatīt jebkādas procentus vai citus maksājumus, kas pienākas trešai personai un kas saistīti ar naudas sodiem, citiem sodiem vai sankcijām, kuras Tiesa ir atcēlusi vai samazinājusi; atgādina, ka šī risinājuma spēka esamības termiņš beidzas 2027. gada 31. decembrī; aicina Komisiju ierosināt galīgu risinājumu nākamajā DFS, lai sasniegtu to pašu mērķi — izvairīties no jebkādas ietekmes uz budžeta izdevumu daļu;

Ilgtermiņa budžets, kura pamatā ir cieša starpiestāžu sadarbība

129. uzsver, ka Parlaments plāno pilnībā īstenot savas Līgumos paredzētās likumdevēja, budžeta lēmēj institūcijas un budžeta izpildes apstiprinātaj iestādes prerogatīvas;

130. atgādina, ka prasība pēc ciešas starpiestāžu sadarbības starp Komisiju, Padomi un Parlamentu no agrīnas izstrādes posma līdz DFS galīgajai pieņemšanai ir nostiprināta Līgumos un sīkāk izklāstīta Iestāžu nolīgumā;
131. uzsver Parlamenta apņemšanos pilnībā īstenot savu lomu visā procesā; uzskata, ka DFS izstrādei vajadzētu būt augšupējai un balstītai uz plašu ieinteresēto personu iesaisti; turklāt uzsver, ka, gatavojoties DFS priekšlikumiem, ir vajadzīgs stratēģisks dialogs starp trim iestādēm;
132. aicina Komisiju jau no paša sākuma nākt klajā ar praktiskiem sadarbības un patiesu sarunu mehānismiem; jo īpaši norāda uz to, cik svarīgi ir sasaukt triju priekšsēdētāju sanāksmes saskaņā ar LESD 324. pantu, kad vien viņi var veicināt sarunu gaitu, un uzstāj, ka Komisijai ir attiecīgi jārikojas, ja Parlaments pieprasa rīkot šādas sanāksmes; atgādina Komisijai par tās pienākumu sniegt Parlamentam informāciju ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Padomei, jo abas šīs iestādes veido budžeta lēmējinstānci un ir līdzvērtīgi likumdevēji ar DFS saistītajiem pamataktiem;
133. atgādina, ka Iestāžu nolīgumā ir īpaši paredzēts, ka Parlaments, Padome un Komisija "centīsies noteikt īpašu kārtību attiecībā uz sadarbību un dialogu"; uzsver, ka Iestāžu nolīgumā izklāstītie īpašie sadarbības noteikumi, tostarp regulāras Parlamenta un Padomes sanāksmes, ir pats minimums un ka ir jādara daudz vairāk, lai īstenotu LESD 312. panta 5. punktā noteikto principu "veic visus vajadzīgos pasākumus, lai sekmētu jaunās DFS pieņemšanu"; tādēļ aicina secīgās Padomes prezidentvalstis ievērot ne tikai Līgumu burtu, bet arī garu;
134. atgādina, ka DFS regulas un saistīto tiesību aktu novēlota pieņemšana 2014.–2020. un 2021.–2027. gada laikposmiem izraisīja ievērojamu kavēšanos un problēmas, kas traucēja ES programmu pienācīgu īstenošanu; tādēļ uzstāj, ka ir jādara viss iespējama, lai nodrošinātu gaidāmās DFS paketes savlaicīgu pieņemšanu;
135. sagaida, ka Komisija DFS priekšlikumu kopuma ietvaros nāks klajā ar jaunu Iestāžu nolīgumu, kas atbildīs jaunā budžeta realitātei, tostarp attiecībā uz iespējamo saistību pārvaldību; uzsver, ka Finanšu regulas grozījumiem, kas jāveic, lai tā būtu saskaņota ar jauno DFS, būtu jāstājas spēkā vienlaikus ar DFS regulu;



136. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.